

สมรรถนะสำหรับผู้บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษานานาชาติ
ของมหาวิทยาลัยบูรพาในทศวรรษหน้า

รัตนศิริ เข้มราช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์

คณะกรรมการจัดการและทอ่งเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ รัตนศิริ เข้มราช ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุริยัน นนทศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ สว่างวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.อริปไตย คลี่สุนทร)

.....กรรมการ
(ดร.สุริยัน นนทศักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ สว่างวงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยวอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)

วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากสำนักงานรองอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร. สุริยัน นนทศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชายี สว่างวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย เคี้ยวเชิญ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกปลาบปลื้มใจเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านอาจารย์ให้ความกรุณาเสมอมา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร. อธิปัติย์ คลี่สุนทร ประธานกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. สมหมาย แจ่มกระจ่าง กรรมการผู้แทนของมหาวิทยาลัย ในการช่วยแนะนำวิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่สอนในรายวิชา และจุดประกายความคิดในหัวข้อวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูล ขอบคุณคณาจารย์ และเพื่อนร่วมงาน ในศูนย์บัณฑิตศึกษานานาชาติการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่คอยให้กำลังใจ และเติมเต็มไปด้วยมิตรไมตรีอันดีงาม ขอบคุณเทคโนโลยีที่ทำให้การติดต่อสื่อสารสะดวกยิ่งขึ้น ขอขอบคุณอีกหลายท่าน ที่แม้ไม่เคยชื่อแต่ใจยังระลึกถึงเสมอ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา จากสำนักงานรองอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญเริ่ม คุณแม่สาหร่าย เจ้มราช ที่ให้โอกาส ส่งเสริม และสนับสนุนผู้วิจัยให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ต่อบุคคลหรือองค์กรใด ขอมอบแด่ บพภาริ ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทุกท่านที่ได้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไปเผยแพร่ และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นสืบไป

รัตนศิริ เจ้มราช

47921302: สาขาวิชา: การจัดการทรัพยากรมนุษย์; กจ.ม. (การจัดการทรัพยากรมนุษย์)

คำสำคัญ: ผู้บริหาร/ บัณฑิตศึกษานานาชาติ/ มหาวิทยาลัยบูรพา

รัตนศิริ เข้มราช: สมรรถนะสำหรับผู้บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษานานาชาติ
ของมหาวิทยาลัยบูรพาในทศวรรษหน้า (THE COMPETENCIES FOR INTERNATIONAL
GRADUATE STUDIES PROGRAM'S DIRECTOR OF BURAPHA UNIVERSITY IN THE
NEXT DECADE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุริยัน นนทศักดิ์, Ed.D.,
พิชาญ สว่างวงศ์, Ph.D., 129 หน้า. ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษานานาชาติของมหาวิทยาลัยบูรพาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560) ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะหลักเพื่อการบริหารงานบัณฑิตศึกษา 2) สมรรถนะเฉพาะหน้าที่เพื่อการบริหารงานบัณฑิตศึกษานานาชาติ 3) สมรรถนะเพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพ

วิธีการศึกษาค้นคว้าใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษานานาชาติทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยบูรพาจำนวน 17 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS 12.0 for Windows ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาในทศวรรษหน้า จำเป็นต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะหลักเพื่อการบริหารงานบัณฑิตศึกษา ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มและนวัตกรรม การมุ่งผลสัมฤทธิ์การศึกษาระดับอุดมศึกษา การยึดมั่นในจริยธรรม การสร้างทีมงาน ความคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงระบบ การควบคุมอารมณ์ การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา และการมีภาวะผู้นำ
2. สมรรถนะเฉพาะหน้าที่เพื่อการบริหารงานบัณฑิตศึกษานานาชาติ ได้แก่ การบริหารที่เน้นคุณภาพ
3. สมรรถนะเพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพตนเองและการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

47921302: MAJOR: HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT;
M.M. (HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT)

KEYWORDS: DIRECTOR/ INTERNATIONAL GRADUATE STUDIES PROGRAM /
BURAPHA UNIVERSITY

RATTANASIRI KHEMRAJ: THE COMPETENCIES FOR INTERNATIONAL
GRADUATE STUDIES PROGRAM'S DIRECTOR OF BURAPHA UNIVERSITY IN THE
NEXT DECADE. ADVISORY COMMITTEE: SURIYAN NONTASAK, Ed.D., PHICHAN
SAWANGWONG, Ph.D. 129 P. 2010.

The purpose of this research was to study the competency for international graduate
studies program's director of Burapha University in the next decade in 3 categories. 1) Core
Competency 2) Functional Competency 3) Professional Competency.

Delphi technique was utilized for research methodology. Samples were 17 expertises
with international education management experiences. Data were analyzed by descriptive
statistical analysis through SPSS 12.0 for Windows.

The results indicated that the competency for international graduate studies program's
director of Burapha University in the next decade were as below:

1. Core Competencies were visioning, responsibility, creativity and innovation, result
orientation, ethics, teamwork, analytical and systematic thinking, emotional control, making
decision and problem solving and leadership.
2. Functional Competency was concern for quality.
3. Professional Competencies were self development and continuous learning.

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การจัดการศึกษานานาชาติ.....	8
ผู้บริหารการศึกษา.....	22
โลกาภิวัตน์และข้อตกลงการค้าเสรี.....	24
สังคมไทยและแนวโน้มการศึกษาไทยในอนาคต.....	26
สภาพเศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคตะวันออก.....	31
มหาวิทยาลัยบูรพาและคุณสมบัติผู้บริหาร.....	33
สมรรถนะ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	63
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ด้านที่ 1. สมรรถนะหลักเพื่อการบริหารงานบัณฑิตศึกษา.....	69
ด้านที่ 2. สมรรถนะเฉพาะหน้าที่เพื่อการบริหารงานบัณฑิตศึกษานานาชาติ.....	71
ด้านที่ 3. สมรรถนะเพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพ.....	73
ข้อคิดเห็นอื่นๆ จากผู้เชี่ยวชาญ.....	74
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก	95
ภาคผนวก ข	114
ภาคผนวก ค	124
ประวัติของผู้วิจัย.....	129

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 พยากรณ์ประชากร มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม และการจ้างงานในภาคตะวันออก.....	32
2-2 ความแตกต่างระหว่างคำบรรยายลักษณะงาน คุณลักษณะที่ต้องการ และสมรรถนะ...	41
2-3 ความแตกต่างของ ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ และคุณลักษณะกับสมรรถนะ.....	44
4-1 ค่ามัธยฐาน (Mdn) กับค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Q) ของสมรรถนะหลักเพื่อการ บริหารงานบัณฑิตศึกษา.....	69
4-2 ค่ามัธยฐาน (Mdn) กับค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Q) ของสมรรถนะเฉพาะหน้าที่ เพื่อการบริหารงานบัณฑิตศึกษานานาชาติ.....	71
4-3 ค่ามัธยฐาน (Mdn) กับค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Q) ของสมรรถนะเพื่อความ ก้าวหน้าทางอาชีพ.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2-1 จำนวนนักศึกษาต่างชาติจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษาที่มีนักศึกษาต่างชาติมากที่สุด 10 อันดับแรก.....	16
2-2 จำนวนนักศึกษาต่างชาติจำแนกตามประเทศ 10 อันดับแรก.....	17
2-3 จำนวนนักศึกษาต่างชาติจำแนกตามทวีป.....	17
2-4 แนวโน้มจำนวนนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทย.....	18
2-5 จำนวนหลักสูตรนานาชาติระหว่างปีพ.ศ. 2547 – 2551.....	19
2-6 ระดับของการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	34
2-7 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะ ความรู้ คุณลักษณะ และสมรรถนะ.....	45
2-8 เปรียบเทียบความสามารถกับภูเขาน้ำแข็ง The Iceberg Model of Competency	45
2-9 ความสามารถที่ซ่อนเร้นและสังเกตเห็นได้.....	47
2-10 ความสัมพันธ์ของสมรรถนะกับระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.....	49
2-11 กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.....	52
3-1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	66